

ležalo vse v Roševih rokah, od cinza se pa nikdar ni nič govorilo vseh 30 let! Gospod Pecklar je umrl; katerega ste pa volili za njega? Potem je umrl g. Kallan; kdo je prišel na njegovo mesto? G. Dolničar je odšel in kdo nastopi za njega? Ja, ja, tako se dela pri nas in znani — — — kot „obman“ mora svojo čast doli položiti; gojufalo se je financo, potem želeno in zdaj pridejo še druge reči na dan. Kako more tak človek podučiti kakšnega Mihčeta ali kakšnega družega učitelja? Vsakdo mu reče: Tiho, ti imaš več grehov kot drugi!... Spominjamo se... ko je Roša g. Rothleitner pri gverku za „kuršmida“ sprejel in bi imel Roš nekemu konju podkov narediti. Ja kako se je ta človek s to podkvico matral. Ko je vidil g. Rothleitner, da Roš malo ali nič ne zna, ga je proč dal. Ja tako je, ljubi Ferdo! In iz tega človeka je postal poslanec in bogatin... Go-stilničarji, pazite, komu bodele zanaprej svoje denarje v roke dali!

Novice.

Naš koledar — izšel!

Gotovo bode vse somišljenike in prijatelje razveselila vest, da je „Štajerčevi“ kmet-ski koledar za leto 1910 že izšel. Ravno-kar smo dobili prve izvide iz tiskarne. In lahko rečemo, da je letošnji koledar v vsakem oziru boljši in večji nego prejšna dva leta, odkar izhaja. Letošnji naš koledar obsega razven popolnega kalendara s polami za zapisnik in navadnim letnim popisom tudi seznamek vseh važnejših poštnih določb, v kolikor se jih rabi za navadni promet, tabele kolekovanja, seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem, kateri je posebno važen za naše kmetovalce. Nadalje ob-sega koledar veliko množico najlepših pove-stij, šaljk, pesen itd. Tudi objavimo v koledarju zanimive članke o statistiki, n. p. o prebivalstvu na svetu in o največjih pred-metih na svetu. Nadalje omenimo, da tudi leto-nismo pozabili na gospodarski del koledarja; objavili smo več velenimivih gospodarskih člankov, ki bodoje ravnotako zanimivi kakor podučni za vrle naše kmetovalce. Ves koledar obsega skupno 144 strani, 9 član-kov, 11 povestij, 2 pesen, kalendarij, seznamek sejmov, poštna tarife in kolekovne le-stvice, male vesti ter 12 slik. Slike so vse lepe in velenimive. Vsebinsa našega letošnjega koledarja obsega to-le: 1. Leto 1910 (popis leta, deželni patroni, cesarska rodbina, avstro-ogrskr deželne barve in vladarji v Evropi). — 2. Kalendarij (popolni kalendarij z zapisniki in verzi). — 3. „V tretje leto“ (uvodne besede). — 4. „Dan plačila“, spisal Karl Linhart (lepa in pretresljiva povest iz kmet-

tako nežno in majhno; nekdo je dejal, da bi imel raje večje in manj nežne žemlje. Ali v resnici, razstavljeno pecivo je bilo lepo. Za razne „kifele“ in „zolestangle“ dobil je učenec Ornič (županov sin) 1. dobiček. Daroval je pa dobiček v prid drugih učencev. Za poročno štručo in za lepo liro dobila sta učenca Zoppak (g. mojstra Stary) in Seka (g. mojstra Losinscheg) 1. do-bitke. Ob koncu naj še omenimo krasno izde-lane kože, ki jih je razstavil učenec Oreški g. mojstra Potočnika. Tudi te kože so prav gotovo 1. dobiček zaslužile in marsikateri pomočnik si lahko na tem delu vzgled vzame.

Omenili smo le s 1. dobitki označena dela. Le-ta so brez napak. Ali tudi vse ostalo zaslu-ži priznanje. Denarni dobitki so znašali po 15, 10 in 5 K; naloženi so v hranilnici v Ptuj.

Toliko sem hotel o razstavi povedati. Trd-no moje prepričanje je, da tiči v tej razstavi mnogo koristnega in dobrega. Prirediteljem gre torej vsa hvala. S prireditvijo takih razstav do-kazuje obrtništvo svojo zmožnost in ji da v jav-nosti lepo spričevalo. Je tako naprej, obrtniki in prišli bodejo vašemu doslej od vseh strani teptanemu in zanemarjenemu stanu boljše dnevi. Samopomoč bode tudi vam pomagala!

Čestitam prav iz srca ptujskim obrtnikom za to lepo in koristno priredbo!

V Ptuj, dne 1. novembra 1909.

Karl Linhart.

skega življenja). — 5. „Napredek“, spisal W. Ernst (zanimiva črtica). — 6. „Na gro-bu Jožefa II.“, pesen, spisal K. L. — 7. „O gnojenju travnikov z umetnimi gnojili“ (zelo podučni gospodarski članek z dvema lepima slikoma). — 8. „Na morju“, pesen, spisal K. L. — 9. „Prebivalstvo zemlje“ (podučni članek z večjo sliko). — 10. „Štefi nagaja“, spisal K. L. (povest in otroškega življenja). — 11. „V bogi vrabček“ spisal Peter Rosegger (istotako povest in otroškega življenja). — 12. „Gora in doli-na“, spisal A. v. Auerswald, (pretresljiva povest v spokorjenem morilu). To povest bode gotovo vsakdo rad večkrat prečital. — 13. „Re-snična povest“, spisala Mary Koch (pripoveduje življenje in konec skopuške družine). — 14. „Od vsega največje“ (podučni članek o največjih stvareh na svetu, z lepo in zanimivo sliko, ki predstavlja te največje pred-mete). — 15. „Usodepolne hlače“, spisal Fr. Lunzer (prav zabavna povest iz vo-jajškega življenja, nad katero se bode pač vsak čitatelj prav iz srca smejal). — 16. „Stari konj“, spisal Emile Zola (lepe besede proti trpinčenju živali). — 17. „Nekaj o naših posliah“ (gospodarski članek, ki rešuje prav pametno vevažno kmetijsko vprašanje o posliah in katerega bode pač vsak čitatelj za resničnega izpoznal). — 18. „Domači advokat“ (cela vrsta vzorcev ali muštrov, kako se delajo razne prošnje, ki so navadne v življenju). — 19. „V kmetaki suknji smo vsi tovariši“, spisal L. v. d. March (daljša povest, ki je zelo pretresljiva in popisuje veliko žalostno iz kme-tijskega življenja; ta povest je ena najlepših te vrste in bode čitatelj z njo pač zelo zadovoljen). — 20. „Lastni stroški pridelova-nja mleka“, spisal dr. P. Schuppli (gospodarski članek o kmetijskem knjigovodstvu, ki je pač izredne važnosti za kmete; vsakdo se bode iz tega članka veliko pričul). — 21. „Mi iz dežele“ (lepe in ponosne besede, ki jih je izpregovoril nemški katoliški župnik Ziegler na zborovanju društva za dobrodelnost). — 22. „Od domačegrude“, spisal Anton Gitschtaler (žalostni konec kmet-ske družine, ki je bila odtrgana od svoje domače grude in si je morala v tujem mestu kruha služiti). — 23. „Iskal je zlato“, spisal A. A. Ncaff (življenje in konec človeka, ki je imel v sebi edino hrepenenje po zlatu in je žalostno v južni Ameriki končal). — 24. „Na-prej za staro pravdo“, nekaj napred-ne pridige, spisal „Štajerčevi“ Pratikar (raz-motriiva v poljudnih besedah pomen in zahteve naprednjakov). — 25. Male vesti. — 26. Poštneine itd. — 27. Seznamek sejm-ov na Štajerskem in Koroškem. — 28. Inzerati. — Kakor se vidi, je vsebinsa našega koledarja letos izredno bo-gata. Zato smo morali tudi koledar za celih 16 strani povečati. Tudi lepe slike smo dodali, da vstrežemo vrlim svojim somišljenikom. Cena pa je koledarju ednaka ostala. „Štajerčevi kmetaki koledar“ za l. 1910 košta namreč samo 60 vinarjev, s poštnino vred pa 70 vinarjev. Teh 70 vinarjev ali 35 krajcarjev izda pač vsakdo lahko za tako veliko, zanimivo, zabavno in podučno knjigo. Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastonj. Opozarjamo na to naše zaupnike... Tako pošljemo naš koledar tudi letos s trdnim zanjpanjem v svet, da ga bode ljudstvo z veseljem sprejelo in naprej dajalo. Naročite se, kupujte koledar in agitirajte zanj! Vaj na delo!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Neverjetna nesramnost. Ko se je letošnja trgatve pričela, smo takoj prosili katoliške du-hovnike, naj ne zahtevajo krvavega davka, ki ga vsako leto v obliki „bernje“ pobirajo. Saj je vendar znano, da je naš kmet vsled slabih gos-podarskih razmer naravnost na beraški palici in da potrebuje od vseh strani pomoči. Žalibog, da moramo pribiti, da je le malo duhovnikov ustreglo naši prošnji. Nasprotno, pobirali so tako kakor vedno. Pobiralo in prosilo se pa za „bernjo“ ni ponižno, kakor se to za vsakega spodobi, kateri fehtari, marveč z grozno neote-sanostjo in robotostjo. Nekemu posestniku v

fari sv. Tomaža se je n. pr. sledeče zgodilo: Ko je ravno bral in je bilo vse polno delo, prišli so že nabiralci „bernje“ z velikimi posodami in zahtevali mošti. Posestnik jim je rekel, da letos ne more ničesar dati. V odgovor pa mu je eden nabiralcev zabrusil v obraz: **Naj Vam le toča vse gorice pobije!** To je pač grozovita nesram-nost in podlost. Človeku, ki ne more vedno da-jati v nenasitno črno malho, privoščijo in želijo ti ljudje torej točo! V tej fari vlada znani dekan Caf, s katerim smo imeli itak že mnogo opraviti. Vprašamo g. Caf, ali mu je prav, da njegovi berači s točo grozijo? Ne verujemo, da je g. Caf to svojim nabiralcem zapovedal. Ali vsekakor ima sveto dolžnost, da napravi v tem oziru red. „Bernja“ ni postavna in nikdo nas ne more prisiliti, da dajemo svoje krvave pridelka proč. Zato pa je naravnost sra-mota, da se ljudi s točo straši in jim z nesrečo grozi!

Skandal z dr. Povalejom. Pisali smo že ve-liko o sramotnih škandalih s financarjem in kle-rikalno-prvaškim voditeljem dr. Povalejom. Da se zdaj tudi že širši sloji s tem škandalom pe-čajo, dokazuje sledeče. Posl. Dobernig in tovariši so vložili v državnem zboru interpelacijo na finan-čnega ministra, ki se glasi tako-le: „V jeseni lanskega leta prinesla je „Marb. Zeitung“ (in tudi „Štajerc“) vrsto člankov, v katerih se je c. k. uradnika dr. Povaleja kot „kšeftsmana“ uničevalno kritiziralo. Razburjenje vsega spodnje-štajerskega prebivalstva zaradi tega nepobitega očitanja je bilo velikansko. Pričakovalo se je samoumevno, da bode merodajna oblast takoj odslovila tega c. k. uradnika, kate-rega „kšefti“ so sedotaknili golju-fije. To se pa ni zgodilo, temveč Povaleja se je le milostno na preemestitev kaznovalo, katere kazen pa še do danes ni izvršena. Opomniti je še, da je Povalej proti listu „Marb. Ztg.“ tožbo vložil, katero je pa pred obravnavo nazaj potegnil; s tem je torej vsa očitanja proti nje-govi osebi priznal. Poslanci vprašajo torej, ali je minister pripravljen, da napravi konec tem razmeram?“ — Radovedni smo, kaj bode mini-ster odgovoril. Povalej, Povalej, slabo se ti godi... Klerikalni prvaki pa so lahko ponosni na dr. Povaleja.

Poštenje, poštenje! Ko je grozovita toča po-bila vse plodove v ormoškem okraju, pričelo se je od raznih strani pozivati na pomoč. Zlasti napredni poslanci so skušali od države in dežele kolikor mogoče veliko podpornega denarja dobiti. Pri temu se je seveda upalo, da se bodejo tisti posestniki k podpori oglasili, kateri so res potrebni. Pri razdelitvi podpore se je namreč pri nas na spodnjem Štajerskem po navadi sleparilo, da se je kar kadilo. Tudi zdaj se nam od raznih strani poroča, da se je v prošnjah za podpore dostikrat vpisalo osebe, ki bi naj Boga zahvalile, da jim gre tako dobro, ki torej niso posebno potrebne. Iz Vičanec pri Veliki Nedelji se nam n. p. poroča sledeče slučajje. Vložili so m. dr. prošnje: Fistrovec Simon (član obč. zas-topa); mož ima precej gotovega denarja, piše pa da ima dolgove. Fistrovec Anton (član obč. zastopa), istotako; Meško Simon, istotako; tudi njegov zet Fr. Novak ima denar. Kumar Franc (sorodnik občinski predstojnika), istotako; Horvat Johan (član obč. zastopa) je denarja priženil, ali v prošnji dolgove navedil. Franc Skuhala (sorodnik obč. predstojnika in član obč. zastopa) ima denar, navedel je pa dolgove. Meško Johan (občinski predstojnik) istotako. Meško Marija, istotako (sorodnica obč. predst.) Franc in Lovrenc Bratnša (sorodnika obč. predstojnika) istotako. Marinčič Franc (član obč. zastopa) isto-tako. Nadalje so navedli dolgove in imajo gotovi denar še: Jakob in Andrej Leben, Marija Sova, Sebastjan Skuhala (sorodnik obč. predstojnika), Franc Kumer, (član obč. zastopa), Tereza Beziak, ledična posestnica Marija Kumer, ledična Alojzija Skuhala (sorodnica obč. predst.), itd. Za danes omenimo le ta imena. Vprašamo: ali so vse te osebe potrebne? Ako so, naj nam to dokažejo. Ako pa niso, potem se le čudimo, da se upajo prositi... Da človek podporo dobi, ni dovolj, ako je član občinskega zastopa ali pa v sorod-stvu z županom. Biti mora tudi potreben in mi upamo, da se bode v prvi vrsti na potrebne oziralo!

V sv. Lovrencu sl. gar. so se vršile volitve

Kdor prodal 10 koledarjev, dobi enega zastonj!

Slabo obesil se je neki žganjar v Beljaku. Bi je tako pijan, da je dal le roko v zanjko (mesto glave) in je potem na tleh zaspal.

Po svetu.

Ljubi Štajerc. Kmet Urban se ga je rad malo najehtal. Do svoje smrti je trdil, da ima vino boljši okus nego voda, katera niti v skornjih dobo ne dene. Od vaške krčme pa do Urbanove hiše je bilo pravzaprav le par korakov daleč. Ali med obema hišoma je tekel obinski potok. In zato je moral Urban vedno šele par sto metrov daleč do mostiča iti, potem pa zopet isto pot onkraj potoka do gostilne. To našemu Urbanu ni bilo prav. Dolga pot v pozni noči z od vina oslabilimi nogami tudi prav gotovo ni prijetna. Urban je bil pa brihtna glavica. Ljudje so rekli, da je odprte glave, kadar zija. Zato je položil dolgo dilo čez potok. Tako je imel lastni most, po katerem je prav lahko v krčmo prišel. Ko je prvič ta svoj most rabil, nasmehnil se je veselo in se počestno napil. Ob ednajsti uri hotel je do domu odriniti. Zunaj krčme je takoj opazil, da so ga imele njegove noge zopet za norca. Taval je semtertja kakor barka v viharju. Ali končno je prišel vendar do svojega novega mostiča. Pa vraga, zdaj po noči se mu je zdela dila tako ozka; prepričan je bil, da mora v potok pasti, ako gre čez njo. Kaj storiti? Nekaj časa je oče Urban premišljal, potem pa rau je prišla rešilna misel. Pogumno je stopil v vodo, ki mu je šla do pasa in šel počasi, opiraje se na dilo, skozi potok. Ves moker a zadovoljen je prišel domu. In tako gre zdaj Urban vsak večer proti domu, ne po svojem mostu, ampak poleg mosta, na katerega se opira.

Rudarska smrt. V neki jami pri Bargerdu (Anglieko) so se plini razstrelili. Nekaj čez 20 čudarjev je našlo pri temu svojo smrt.

Reparji so postavili in napadli železniški vlak v Braziliji. Ustrelili so 3 železničarje in oropali čez 500 000 K.

9 oseb zgorole je pri nekem večjem požaru v Varšavi.

Brananje in gnojenje travnikov.

Počasi spoznavajo tudi kmetovalci blagodejni vpliv branjanja travnikov, kar se posebno kaže v tem, da se na zborovanjih kmetijskih združenj zahtevajo in želijo travnike brane. Večina kmetijskih posestnikov pa o takem obdelovanju travnikov ne mara nič večeti; meui namreč, da travniške zemlje ni treba obdelovati in da bi tako obdelovanje trati prej škodovalo ko koristilo. Takšne kmetovalce namreč prehadu boli, če vidijo, da istraga brana tu in tam tudi kak šop trave, da so to ni vprav nikakem razmerju z veliko koristjo, ki ji daje branjanje.

Kaj hočemo doseči z brananjem travnikov?

Z brananjem travnikov se naj zemlja na površini strga, da pride zraka, moča in toplota lažje vanjo, ker se s tem povzra Bivljanska moč zemlje in njena plodovitost. Z gorajim trganjem zemlje se naj nadalje omogoči, da pride raztrošeno gnojilo lažje v zemljo k travniim koreninam in da ga vsaka voda ne odplavi tako lahko. Končno se z brananjem čistijo z mahom zaraščeni travniki, ki jih ni ravno moka, pleveli sploh se iztrebi, ker se valed brananja vse koristne rastline, ki rasto na kakem travniku; boljše razirjajo. Če pa naj brananje res da vse to koristi, se mora tueli primerno opraviti. Celo lahka travniška brana, ki ima že obrabljene in tope robe, ne koristi mnogo, k večjemu da raznese krutnje, zemlje pa ne zrahija ravno in zato je popolnoma lahko umevno, da od takega dela ne bomo imeli ravno velike koristi. Travniška brana mora torej biti, ravno tako kakor njivska, zemlji primerna. Za lahko zemljo zadostuje lahke, v teški zemlji se morajo rabiti težke brane. Ta važna stvar se danes v poljedelstvu še ne upošteva dovolj in zaradi tega tudi večkrat pri brananju ni one koristi, ki ji pričakujemo. Kdor na primer z mahom poraččen travnik brana z lahko brano, ta opravlja to delo popolnoma zaman in brez primernege uspeha.

Kedaj moramo branati travnike?

Travnike lahko vlačimo v pozni jeseni, v spomladi, če so razmere ugodne, tudi takoj po senški košnji. V pozni jeseni je dobro vlačiti tedaj, če se travniki ob tem času tudi gnojijo, ker če pride dež in pozneje sneg, lahko gnojilo lažje prozde v zemljo in ni se bati, da bi ga voda odplavila. A tudi ni popolnoma izključeno, da lahko ostro brananje travnikom v pozni jeseni izjemoma tudi škoduje. Če se namreč pojavi takoj po brananju suh mraz brez snega, lahko rastline, ki imajo plitvo koreninča, smrznejo. Tega pa se nam ni treba bati, če se je travnik dobro pognojil s hlevskim gnojem ali pa kompostom, ker tak gnoj varuje koreninice pred mra-

zom, dočim jih umetno gnojilo, kar je samo po sebi umevno, ne more dovolj varovati. Splošno pa bo za brananje travnikov najprimernejši čas pač spomlad, in sicer se mora, če se travniki gnojijo, branati kolikor mogoče kmalu, kako: hitro se je zemlja dovolj posušila. Z aranjanjem se debeli gnoj raztrga, vako gnojilo sn bolj enakomarno razdeli, sledoči dež spravi gnojilo v zemljo, tako da je njegov učinek tem večji. Pri negnojenem travniku se z brananjem lahko počaka dotlej, da začne trava rasti. Na lahki zemlji, ki je zelo drobit, od kitov, je zelo dobro, če po brananju še valjamo s tečkim valjarjem. R tem se dobri vpliv brananja no ukine; rahla prst se mora samo stisniti in zemlja se naj s tem boljše splanira, ko je to mogoče z brano. Posebno če se je zaradi boljsh trav travnik na novo posejal, je poleg brananja tudi valjanje zelo važno, kajti seme, ki leži naravnost na zemlji, navadno ne more klti in vsa setev je tako lahko brez uspeha.

Mnogi kmetje pa tudi zaradi tega niso posebni prijatelji brananja travnikov, ker mislijo, da se trata, če sledi suša, pa brananju lažje posuši. Popolnoma pravilno je, da je rast trave tudi na pobrananih travnikih le tedaj lepa in zadovoljiva, če ne manjka potrebna moča, napačna pa je trditev, da se pobranani travniki prej posuše ko nebranan, kajti rahla zemlja ne izhlapeva tako hitro svoje mokrote ko trda; rahla zemlja ostane dalje mokra ko trda in zato se pobranani travniki tudi ne posuše tako hitro ko nebranan.

Mnogi kmetje pa pričakujejo od brananja zopet več ko je mogoče. Kdor travnike samo brana in jih tudi ne gnoji, ta ne more nikdar dobiti iz njih popolnega pridelka, ker brana nikakor ne more nadomestiti gnoja. Torej moramo branati in gnojiti, če hočemo imeti lepe košnje. Dobro razkrojen hlevski gnoj učinkuje na travnikih zelo dobro in sicer se najbolje izrabli, če se navozil že v jeseni in kolikor mogoče enakomerno raztroši. Če se v spomladi zgodaj z brano lepo zavlača, ostanejo le največji kosi steje celi, ki pa jih moramo odstraniti, predno začne trava rasti. S hlevskim gnojem se močli črna prst na površju travnika in travnik se varuje pred veliko sušo. Gnojenje z gnojnico so pripravili po otavnih košnjah do spomladi, dokler ne začne trava rasti. K temu pa pripominjamo, da sama gnojica vedno ne zadostuje. V zemljo spravi le dušik, a fosforjeve kisline je v nji premalo. Trajno zalivanje z gnojnico povzroči, da boljše trave odmirajo in da se na njih mestu pojavijo pleveli s trdimi stebli, posebnoc pa velika kislica. Če gnojimo z gnojnico, moramo vedno tudi gnojiti s Tomaševu šindrv.

Dobro pripravljen in doker kompost spada med najboljša travniška gnojila, samo se mora dajati v primerni množini. Razvozi se po travniku najboljšje po zimi, ko je zemlja zmrzajena in se koleša vanjo ne vdirajo. Raztroši pa se naj takoj in kvilkor mogoče enakomerno. Sicer se ravna na travniku z njim kakor s hlevskim gnojem. Redko pa bo dovolj hlevskega gnoja in komposta pri kakem kmetu, da bi se z njima lahko pognojili vsi travniki, zato bo v večini slučajev treba rabiti umetna gnojila.

Pri rabi umetnih gnojil se stori navadno tudi ta napaka, da se zemlje samo eno, navadno pač Tomaševa šindra. Če ima zemlja dovolj kalija, potem zadostuje množina fosforjeve kisline, ki jo damo v Tomaševi šindri, popolnoma za dober pridelok, drugača pa ne in zaradi tega se ne zgodi redko, da ostane umetno gnojilo popolnoma brez učinka. Travniške rastline potrebujejo tudi mnogo kalija in zato se mora poleg Tomaševe šindre dati še kako kalijevo gnojilo, n. pr. kajnit. Če se travnik gnoji samo z umetnim gnojlom, se mu ne sme dajati skopo. Dobro je pogojeno, če se da na lra (okoli 2 jubi) 600 kg. Tomaševe šindre in 600 kg. kajnita. Namesto Tomaševe šindre se lahko rabi tudi razkrajena kostna moka, namesto kajnita 40 odstotka kalijeve sol. Razkrajene moke zadostnje na ha 300 do 400 kg. 40 odstotne kalijeve soli pa približno 200 kg, ker je v nji skoro trikrat toliko kalija ko v kajnitju. Posebno tam, kje je považanje čelavno, je boljše rabiti koncentrirana umetna gnojila, ker se z manjšo težo dajo iste množine redjalnih snovi.

Najbolj sigurno se bo pokazal učinek kalijevega gnojila šele drugo leto, če je raztrošen le v pozni jeseni ali pa najpozeje v zimi na sneg. Samo na zelo napestem svetu se trošenje v jeseni so po zimi ne priporoča, ker se umetno gnojilo, ko se sneg tali in je zemlja še zmrzajena, lahko odplavi. Dukčeva gnojila se na travnikih navadno slabše plačajo, ker imajo gnivčji deli trave dovolj dušča; izključeno seveda ni, da se plača, če potresemo k temu še nekoliko dušičnatega gnojila, kar se najboljšje počake v postusu. Na hektar se vzame 100 do 200 kg čilakega solitra, ki se potrosi šele, ko začne trava rasti, lu sicer oajboljše v dveh kratih, drugokrat tri tedne po prvem.

Da se z umetnim gnojlom doseže zaželjeni uspeh, ga ne smemo raciti lablonsko, ne glede množine. Zgovaš navedene množine se torej naj ne smatrajo kot pravilo, ampak samo kot nekako približno merilo. Vrsta in množina gnojila, ki je za kake razmere potrebna, se da določiti le z natančnimi poskusi.

Kakor pri hlevskem gnoju in kompostu, tako upliva tudi pri gnojenju z umetnimi gnojili zelo dobro, če jih polsteno zavlačimo. A. Raučh.

Loterijske številke.

Gradec, dne 30. oktobra : 47, 38, 42, 55, 6.
Trst, dne 23. oktobra. 18, 20, 41, 23, 29.

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 3. novembra 1909.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vn
Pšenica—	50 kil	14	—
Ri	50 kil	9	50
Ječmen	50 kil	10	—
Oves	50 kil	10	—
Kuruz	50 kil	9	25
Proso	50 kil	8	—
Ajda	50 kil	7	25
Krompir	50 kil	2	—
Fikol	50 kil	10—16	—
Leča	1 kila	—	56
Grah	1 kila	—	56
Kaša	1 liter	—	30
Pšenični gris	1 kila	—	52
Riz	1 kila	—	44
Sladkor	1 kila ^{od}	—	88
	(do)	—	92
Češnje	1 kila	—	50
Cebule (luk)	1 kila	—	26
Kimel	1 kila	1	20
Brinjeve jagode	1 kila	1	—
Hren	1 kila	1	—
Zelenjava	1 kila	—	50
Ustna moka	1 kila ^{od}	—	48
	(do)	—	46
Moka za žemlje	1 kila ^{od}	—	42
	(do)	—	44
Polentna moka	1 kila	—	28
Goveje maslo	1 kila	3	—
Svinjska mast	1 kila	2	20
Špeh frišni	1 kila	1	80
Špeh okajeni	1 kila	2	—
Žnavec	1 kila	1	90
Češnje frišne	1 kila	—	—
Sol	1 kila	—	24
Puter frišni	1 kila	3	20
Sir, štajerski	1 kila	—	—
Jajca	25 kom.	2	—
Goveje meso	1 kila ^{od}	1	40
	(do)	1	48
	(do)	1	40
	(do)	1	60
	(do)	1	60
Mlako svinjsko meso	1 kila ^{od}	2	—
	(do)	—	—
Drevesno olje	1 kila	1	20
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	1	60
Žajfa navadna	1 kila	—	60
Žganje	1 liter	—	80
Pivo	1 liter	—	44
Vinski jecih	1 liter	—	40
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9	—
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7	—
Lesni ogelj trdi	hektoliter	2	—
		1	80
Premog (Steinkohle)	100 kila ^{od}	2	70
	(do)	3	—
Mrva	50 kila ^{od}	6	—
	(do)	—	—
Slama (Lager)	50 kil	4	50
Slama (steja)	50 kil	3	40
Zelje, glava	100 k. ^{od}	1	80
	(do)	—	—

Mestni urad ptujski, dne 3. novembra 1909.

Novo! Čitaj!
Pozor kmetje in fantje!
Najnovije in najbolje sredstvo za rast las, brki in brade je
Rastol št. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prihaji in vsako drugo kožno bolezen z glave. Narčni naj si vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznalnih pism. Cena na vsako poslo franco. 1 lonček K 3.60, 2 lončka K 6.—. Pošljite na vsako poštensko povzetje ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se ne roči le pri mesli pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 300
Slavonija. 088

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Osnovana 1. 1879 Poštno hranilnišče Koda št. 83208

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno pojasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

Ravnateljstvo.